

BILTEN

NEDELJA U SVETU ENERGETIKE

ROBIJA!

VLADA BRITANIJE PREDLAŽE ZATVOR ZA MANIPULISANJE CENAMA ENERGIJE

REGULATIVA

Računi za energiju najveća briga evropskih domaćinstava – kaže studija

LONDON – Prema jednoj novoj studiji, 65% domaćinstava širom Evrope vide rastuće račune za energiju kao najveću pretnju kućnim budžetima. Na uzorku od 17.000 ispitanika u devet evropskih zemalja, najveća evropska trgovačka kompanija za uređenje domova, **Kingfisher** je utvrdila da su računi za struju i gas domaćinima čak veća briga nego plaćanje kirije, ili servisiranje hipotekarnih kredita. Čelnik kompanije Ian Cheshire kaže da iz tog razloga postoji „neverovatan porast“ broja ljudi koji daju prioritet merama štednje energije, odnosno povećanju energetske efikasnosti svojih domova. Studija je, naime, pokazala da je u 2014. godini čak za osam puta porastao broj onih koji su rešeni na ove zahvate u odnosu na 2012., upravo zbog rasta računa za energiju. Preciznije, 31% anketiranih odgovorilo je da nameravaju da adaptiraju svoje kuće i stanove, u odnosu na 4% njih pre dve godine.

Britanska vlada: Zatvor za manipulatore cenama struje i gasa

LONDON – Dve godine zatvora preti licima za koje se utvrdi da su nameštali veleprodajne cene električne energije i prirodnog gasa, ako parlament prihvati predlog zakona koji je upravo usvojila vlada Velike Britanije. Prema novom predlogu, smatraće se krivičnim delom fiksiranje cena energije na veštačkom

nivou, ili realizovanje kupovina, odnosno prodaja na tržištu na veliko korišćenjem insajderske informacije, saopštilo je ministarstvo energije (Decc). Zatvorska ćelija preti i onima za koje se utvrdi da su manipulirali tržištem svesno pružajući netačne informacije, ili prikrivajući informacije o veleprodajnim cenama energije. Odluka, koja bi mogla dati energetske regulatorne telima nova ovlašćenja da proganjaju osobe osumnjicene za manipulacije na tržištu energije imaju za cilj zaštitu potrošača i sprečavanje zloupotreba, prenosi 6. avgusta **Daily Mail**. Tržišni regulator za sada ima pravo da istražuje i samo novčano kažnjava one koji krše propise vezane za određivanje cena energije. Britanski energetski regulator Ofgem je

pozdravio predlog vlade i rekao da već ima u evidenciji kompanije i pojedince „kandidate“ za krivično gonjenje.

Oettinger očekuje da Rusija i Ukrajina dogovore privremene cene gasa

FRANKFURT – EU komesar za energiju Guenther Oettinger kazao je da se očekuje da Rusija i Ukrajina dogovore privremene cene za ruski izvozni gas, kako bi se obnovile isporuke dok se ne pronađe rešenje za pitanje dugovanja Nagtogaz Ukraine za ranije isporuke. U intervjuu za *Frankfurter Allgemeine Zeitung* Oettinger je dodao da bi provizionalne cene mogle važiti i do odluke suda o ovom sporu. On je takođe predložio da se od jeseni uvede provera količina gasa koje Rusija dnevno šalje preko Ukrajine u EU, da bi se izbegli nesporednici i uzajamna prepucavanja oko toga da li Kijev „krade“ deo tog energenta za svoje potrebe. Oettinger je rekao i da EU neće dozvoliti Rusiji da blokira snabdevanje Ukrajine gasom reverzibilnim tokom sa Zapada. Inače, iz EU je saopšteno da će Oettinger 29. avgusta u Moskvi imati susret sa ruskim ministrom energije Aleksandrom Novakom.

Poljska će podržati EU cilj energetske efikasnosti uz kompenzacije

VARŠAVA – Najveći protivnik zaoštavanja cilja smanjenja emisija štetnih gasova, Poljska, najavila je da bi mogla podržati predložene EU ciljeve energetske efikasnosti, ako planirane zakonodavne mere uključe kompenzacije za zemlje pretežno oslonjene na termoelektrane na uglj. Prošlog meseca Evropska komisija (EK) je izašla sa predlogom cilja smanjenja potrošnje energije od 30% za 2030. o čemu zemlje članice treba da se izjasne do oktobra. Moraju da odluče da li će taj cilj biti obavezujući za pojedine članice, ili će

biti opšti – na nivou EU. U intervjuu poljskoj agenciji *PAP*, čelnik vladinog resora za klimatsku politiku Marcin Korolec je rekao da veći cilj energetske efikasnosti znači i smanjenje emisija gasova, uključujući CO2. EK je u januaru predložila cilj smanjenja emisija CO2 od 40% (u odnosu na 1990.), što je izazvalo oštro protivljenje Poljske i drugih istočno evropskih zemalja sa velikim udelom uglja u proizvodnji električne energije. „Predlog EK predviđa da se ciljevi vezani za CO2 postignu na troškovno efektivan način, što znači da bi palo na teret zemljama za manjim prihodima. Stoga je potrebno naći kompromis“, rekao je Korolec.

Reuters

Norveška nije za evropsku energetska uniju

OSLO – Norveška vlada najavila je da neće podržati plan formiranja evropske energetske unije, jer bi njegove odredbe bile u suprotnosti sa pristupom te zemlje pitanjima obezbeđenja energetske sigurnosti, koji Oslo ostvaruje kroz jačanje tržišno slobodnijih principa. Ministar Norveške za EU Vidar Hellesén rekao je tokom jedne debate u Oslu, 8. avgusta da je važno da njegova zemlja na vreme razjasni sa Briselom ovo pitanje. Norveška nije članica Evropske unije, ali po pravilu sledi politiku tog bloka u oblasti energije. Stari predlog formiranja evropske energetske unije, oživeo je nedavno poljski premijer Donald Tusk, rukovođen u prvom redu motivima jačanja pregovaračke pozicije prema Moskvi zemalja energetske pretežno zavisnih od ruskog gasa. *The Local*

EU i Švajcarska obnovili pregovore o prekograničnom prenosu električne energije

ŽENEVA – Vlada Švajcarske saopštila je 7. avgusta da je obnovila pregovore sa Evropskom unijom i pristupanju njene zemlje projektu objedinjavanja evropskog sistema prenosa električne energije. Pregovori o prekograničnom prenosu energije zamrznuti su početkom ove godine, kao reakcija Brisela na rezultat

referenduma o ograničavanju doseljavanja stranaca u Švajcarsku. Švajcarsko učešće u ovom segmentu projekta stvaranja jedinstvenog evropskog tržišta energije je bitno za Italiju, koja se tim putem povezuje sa ostatkom Evrope. *Reuters*

POSLOVI

Rumunska Termoelectrica nastavlja rasprodaju imovine

BUKUREŠT – Rumunska državna kompanija Termoelectrica planira prodaju njene termoelektrane Borzesti na aukciji zakazanoj za 20. avgust. Licitiranje potencijalnih kupaca počće od cene od nešto ispod 22 miliona evra. Termoelectrica rasprodaje imovinu pošto je odlukom skupštine njenih akcionara u martu prošle godine ušla u proces likvidacije. Od tada je uspela da proda nekoliko svojih poslova, uključujući TE Doicesti kompaniji European Energy Communications za oko 14 miliona evra. *Business-review.eu*

Meksiko posle 75 godina otvara naftu inostranim kompanijama

MEKSIKO SITI – Kongres Meksika odobrio je u sredu, izmene Ustava kojima se posle 75 godina omogućava inostranim kompanijama pristup naftnim rezervama ove zemlje. Novo zakonodavstvo je temelj plana predsednika Enriquea Penje da podstakne ekonomski rast zemlje jačanjem konkurencije u ključnom

privrednom sektoru ove zemlje, zapalom u duboku stagnaciju koja traje godinama. Ključni razlog je u činjenici da je Meksiko u proteklih sedam decenija isprazio dostupna ležišta nafte, prvenstveno u bazenu Meksičkog zaliva, pa državna kompanija Pemex ne može bez razvijene tehnologije da prođe do tzv. nekonvencionalnih polja na dubinama od nekoliko hiljada metara ispod površine mora. Nacionalizacija naftne privrede 18. marta 1938. bila je kruna meksičke revolucije, a taj dan se slavio kao jedan od pet glavih državnih praznika, pa je odluka vlasti izazvala revolt kod mnogih Meksikanaca. Da bi amortizovala otpore, Vlada je prihvatila da primi na

sebe obavezu popunjavanja polupraznih penzionih fondova moćnog sindikata naftne privrede, što dostiže visinu čak oko 10% BDP-a jedine latino-severnoameričke države i jednog od tri glavna snabdevača SAD naftom. Proizvodnja Pemex-a pala je na oko 2,5 miliona varela nafte na dan, milion manje od vrhunca od pre deset godina. Vlada će u septembru saopštiti koja polja će Pemex nastaviti da eksploatiše, a iduće godine će organizovati prvu aukciju za naftne i gasne blokove za privatne inostrane kompanije. **WSJ**

Kijev pretili blokadom tranzita ruske nafte i gasa – Transjeft: Stradaće Mađarska, Slovačka ...

KIJEV, MOSKVA – Premijer Ukrajine Arsenij Jacenjuk izjavio je u petak da nacrt zakona, koji je vlada usvojila, predviđa mogućnost uvođenja 26 vidova sankcija prema Rusiji, uključujući i obustavu tranzita energenata, odnosno ruske nafte i gasa koja preko te zemlje stiže do tržišta Evrope. Istog dana reagovao je ruski monopolski transporter nafte, kompanija Transnjeft saopštenjem da Rusija ima alternativne pravce snabdevanja, ali tri članice Evropske unije će biti u velikom problemu. Mađarska, Slovačka i Češka republika će pretrpeti najveće gubitke, rekao je portparol Transnjefta Igor Djomin, pa će ukrajinske sankcije biti direktno uperene protiv te tri države. On je dodao da Transnjeft „lako može da preusmeri isporuke drugim zemljama EU preko njegovog severnog naftnog pravca koji preseca Belorusiju. **RIA Novosti**

DRUZHBA PIPELINE

OBNOVLJIVI IZVORI ENERGIJE

Danska: Uskoro proizvodnja kWh iz vetra za pet evro centi

KOPENHAGEN – Vetro kapaciteti su prema zvaničnim podacima najjeftiniji izvor energije u Danskoj, a vlada te zemlje tvrdi da će do 2016. proizvodnja kWh iz vetro-turbina biti upola jeftinija od struje dobijene iz termoelektrana na uglj ili gas. Zahvaljujući razvoju tehnologije vetro i solarnih elektrana, podstaknutih ulaganjima u te čiste kapacitete širom sveta, električna energija dobijena iz ovih OIE troškovno se izjednačila u mnogim zemljama sa do skora neprikosnoveno jeftinijim elektranama na fosilna goriva, ali je Danska u tom pogledu najdalje otišla do nivoa gde „zelena energija“ postaje mnogo jeftinija, prenosi portal **Motherboard**. Informaciju o prodoru koji će nastati instaliranjem najnovije generacije vetro-turbina u Danskoj objavilo je prošle nedelje tamošnje energetske udruženje (DEA). Električna energija proizvedena iz dva onshore parka koji treba da budu otvoreni u 2016. koštaće oko pet evro centi po kilovat-času, saopšteno je iz DEA. Inače, danska trenutno iz „čistih izvora“ podmiruje impresivnih 43% potreba za električnom energijom

STOKHOLM - Švedska energetska kompanija Vattenfall i minhensko komunalno preduzeće u ponedjeljak su najavili zajedničko veliko ulaganje u farmu vetrenjača uz nemački deo obale Severnog mora. Farma Sandbank obuhvataće ukupno 72 vetroturbine, a gradiće se blizu danskih teritorijalnih voda. Vrednost ulaganja iznosi 11 milijardi švedskih kruna (1,2 milijarde evra). Planirana je godišnja proizvodnja ukupno 1,4 teravatsati električne energije, što odgovara potrošnji 400.000 domaćinstava. **AFP**

Saudi Arabija ulaže 109 mlrd. „petrodolara“ u solarne i vetro kapacitete

RIJAD – Iako najveći svetski izvornik nafte, Saudijska Arabija je ovih dana najavila ulaganja od 109 milijardi svojih „petrodolara“ u izgradnju obnovljivih energetskih kapaciteta do 2032. godine. Strategija ove bliskoistočne monarhije je da do tada petinu do četvrtinu svojih potreba za energijom, umesto sagorevanjem nafte, odnosno mazuta, podmiruje iz solarnih i vetro kapaciteta. Rukovođenje ovim planom povereno je državnom naftnom kolosu Saudi Aramco, koji već gradi solarne parkove kapaciteta 300 MW. **Kuna**

Bugarska planira formiranje energetskega tela sa ino-konsultantima

SOFIJA – Bugarska planira formiranje energetskega odbora koji bi uključio i predstavnike inostranih institucija kako bi osigurala transparentnost multimilijardskih dolarskih projekata koje planira da gradi na svojoj teritoriji, rekao je prošle srede ministar privrede i energije u privremenoj vladi. „Zamisao je da se (u

odbor) pozovu učesnici na tržištu, (energetski) regulator i inostrani eksperti iz Evropske komisije, Svetske banke i EBRD“, objasnio je novinarima Vasil Štonov. Bugarska novinska agencija **BTA** citira odlazećeg ministra energije Bugarske Dragomira Stojneva da „treba biti oprezan kada su inostrani konsultanti u pitanju“.

Pola Bugarske ostaće na zimu u mraku –kaže vicepremierka

SOFIJA – Pola teritorije Bugarske moglo bi naredne zime ostati bez električne energije zbog ogromne rupe u budžetima energetske kompanije i odsustva svežeg novca za finansiranje u nove projekte, upozorila je vicepremierka u privremenoj vladi te zemlje Ekaterina Zaharijeva. Ona je u intervjuu sofijskim novinama **Standart** rekla da je najveća pretnja na severoistoku Bugarske gde se kompanije nalaze u izrazito teškoj finansijskoj situaciji. Rupa u budžetu energetske sektora je tolika da štaviše pretilo da se transformiše u javni dug, prenose novine ocene finansijskih analitičara.

Rumunija i Mađarska razvijaju energetske konekcije

BUDIMPEŠTA – Rumunija i Mađarska razmotrili su na prošlonedeljnom sastanku Zajedničkog komiteta za ekonomsku saradnju pitanja jačanja energetske bezbednosti, javlja budimpeštanskih poslovnjak **BBJ**. List prenosi da je Rumunija najavila da će ove godine organizovati tender za gradnju reverzibilnog gasovoda između te zemlje i Mađarske. Dve strane su se takođe dogovorile o daljim merama povezivanja svojih elektroenergetskih prenosnih mreža.

Rumuniji 23, Bugarskoj 7,6 mlrd evra iz EU Kohezionog fonda

BRISEL – Evropska komisija je usvojila „Sporazume o partnerstvu“ sa Rumunijom (6. avgusta) i Bugarskom (7. avgusta). U okviru tih sporazuma Rumunija je dobila pristup do 23 milijarde evra, a Bugarska iznosu od 7,6 milijardi evra iz EU Kohezionog fonda za period 2014-2020. Rumunija dobija i 8 milijardi evra za razvoj ruralnih područja i oko 179 mil. evra za sektor ribarstva i pomorstva, a Bugarska dodatnih 2,3 milijarde evra za razvoj seoskih područja i 88 miliona za ribarsko-pomorski sektor. europa.eu

Bulgartransgaz uverava da nije ugrožen zbog „pucanja“ banke u kojoj drži 99% gotovine

SOFIJA – Bugarska državna gasovodna kompanija Bulgartransgas saopštila je da ima dovoljno likvidnih sredstava da realizuje poslovne programe za 2014. uprkos tome što je preko 45% njenih gotovinskih pozicija ostalo zamrznuto u lokalnoj Korporativnoj komercijalnoj banci (Corpbank). Krajem jula bugarska centralna banka oduzela je licencu ovoj, četvrtoj po veličini banci u toj zemlji kada su njeni klijenti,

Don't panic!

 **CORPORATE
COMMERCIAL BANK AD**

Our clients are dear to us

podstaknuti informacijama iz medija o sumnjivim transakcijama glavnog akcionara Cvetana Vasileva, krenuli masovno da podižu uloge. [SeeNews](#) prenosi da prema bugarskim zakonima, neto sredstva većinski državnih kompanija u jednoj banci ne smeju da premaše iznos od 25%, ali je jedan papir objavljen prošle nedelje u ministarstvu privrede pokazao da Bulgartransgas ima bezmalo 99% gotovinskih sredstava blokiranih u Corpbanci.

Počela arbitraža za Inu u Parizu

PARIZ - Pred arbitražnim sudom u Parizu Hrvatska je 11. avgusta zatražila raskid svih „Sanaderovih ugovora“ s mađarskim MOL-om i vraćanje upravljačkih prava u kompaniji INA vladi u Zagrebu, javlja RTL. Glavni argument Vladi za arbitražu koju je pokrenula još u januaru ove godine je pravosnažnana presuda bivšem premijeru Ivi Sanaderu za uzimanje mita od čelnika MOL-a Zsolta Hernadija. Prema toj presudi, Sanader je za mito od 10 miliona evra prepustio Mađarima, pravo na tri člana uprave, kao i država - ali i mesto šefa uprave čiji je glas presudan. Ako Hrvatska uspe u zahtevu da se ugovor proglašni ništavnim, sve se u Inu vraća na 2003.godinu kada su i uprava i NO imali po sedam članova, samo dva iz MOL-a, prenosi [RTL](#). Tačnije - Ina se vraća na upravljanje državi. Hrvatski mediji prenose da bi arbitraža mogla trajati dve godine.

Lukoil nastavlja prodaju maloprodajne mreže u Evropi – MOL nastavlja kupovinu

MOSKVA, BUDIMPEŠTA – Ruski Lukoil objavio je u ponedjeljak da prodaje svoje mreže benzinskih stanica (BS) u Češkoj Republici, Slovačkoj i Mađarskoj – ukupno 138. U **saopštenju** se odluka tumači kao deo napora optimizacije poslova u sektoru marketinga naftnim proizvodima. Mrežu od 44 BS u Češkoj kupuje Slovnaft, slovačka podfirma mađarskog MOL-a, dok mađarski Norm Benzinkut kupuje 75 Lukoilovih pumpi u Mađarskoj i 15 u Slovačkoj. Lukoil je inače druga od velikih naftnih kompanija koja ove godine napušta segment maloprodaje u ovom delu Evrope. Pre njega to je uradio italijanski Eni. Mađarski MOL će posle kupovine Lukoilovih stanica u Češkoj ukupno u toj zemlji posedovati 318 benzinskih stanica.

Kompanija je, naime, u maju kupila od Agip-a podfirme italijanskog Enija mrežu od 125 BS u Češkoj (kao i 83 u Slovačkoj i Rumuniji). MOL u Češkoj poseduje još 124 njene podfirme PAP Oil i 24 Slovnaftove. MOL je saopštio da je poslednja kupovina u skladu sa njegovom namerom da postane veliki igrač na maloprodajnom tržištu ovog dela Evrope. Inače, mađarska kompanija, ukupno poseduje 1.700 benzinskih stanica u 11 zemalja centralne i jugoistočne Evrope. U srednjoj Evropi Molovi konkurenti su poljski PKN Orlen i austrijski OMV, komentariše **Wall Street Journal**. Poljska kompanija je najveći igrač na tržištu Češke, sa 338 BS, dok je njena podfirma Unipetrol nedavno kupila Enijev udeo od 32,5% u rafineriji Ceska Rafinerska. PKN ima takođe dominantnu poziciju kod kuće, ima benzinske stanice i u Nemačkoj, kao i jednu „kritičnu“ rafineriju u Litvaniji. MOL je najveća kompanija u downstream segmentu u Slovačkoj, preko svoje filijale Slovnafta, osim što je vodeći i na domaćem, mađarskom tržištu.